

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

นางสาว หมิ่นศรีชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-121-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16455923

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION
IN SECONDARY SCHOOLS OF HIGHER POPULARITY UNDER THE JURISDICTION
OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Thawach Muinsrichai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-121-8

หัวข้อมติวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายจวิฬ หนึนศรีชัย

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติมา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Santi B...

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อังสุวรรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Prasert...

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

Prasert...

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติมา คุปรัตน์)

Prasert...

กรรมการ

(อาจารย์ กอบกุล พฤกษ์วัน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รวิชัย หมั่นศรีชัย : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION IN SECONDARY SCHOOL OF HIGHER POPULARITY UNDER THE JURISDICTION OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา คูปรัตน์, 221 หน้า. ISBN 974-632-121-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 10 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 40 คน ครูอาจารย์ จำนวน 10 คน จากโรงเรียนที่ได้รับความนิยมมาก 10 โรงเรียน แบบสัมภาษณ์ชนิดที่มีโครงสร้างที่ใช้แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ตามงานบริหารโรงเรียน ได้แก่ 1) งานทั่วไป 2) งานธุรการ 3) งานวิชาการ 4) งานปกครอง 5) งานบริการ 6) งานโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก ดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำโครงสร้างการบริหารงาน การจัดทำแผนงานและโครงการ การพัฒนาบุคลากร การควบคุมและตรวจสอบ การรับ-จ่ายเงินบำรุงการศึกษา การจัดทำงานสารบรรณ วัสดุ และหลักฐานการปฏิบัติงาน การจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติและแผนการสอนรายวิชา สนับสนุนให้มีโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมความประพฤติและวินัย ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมประชาธิปไตย การสวดมนต์ การสวดคณิกโรงเรียน การบริการแนะแนวและห้องสมุดและการให้บริการตลอดจนการร่วมกิจกรรมกับชุมชน ส่วนสิ่งที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากควรจัดทำใหม่หรือปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การกำหนดแผนงาน และสารสนเทศ การบำรุงขวัญ การพัฒนาบุคลากร การรับรู้และความเข้าใจงานธุรการ การปรับปรุงวิธีสอน ความร่วมมือในงานปกครอง การมีแผนงานเกี่ยวกับการให้บริการและชุมชนสัมพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ✓: ๐๐๐๐.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 642126 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE AND PROBLEMS/ ADMINISTRATION/ SECONDARY SCHOOL OF HIGHER
POPULARITY

THAWACH MUINSRICHAJ : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF
ADMINISTRATION IN SECONDARY SCHOOL OF HIGHER POPULARITY UNDER THE
JURISDICTION OF DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK
METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D.
221 pp. ISBN 974-632-121-8

The purpose of this study was to explore the current situation and problems of the administration in secondary school of higher popularity under the jurisdiction of Department of General Education in Bangkok Metropolis. The study sample consisted of 10 school directors, 40 assistant directors, and 10 school teachers who were interviewed from all the 10 secondary school of higher popularity. The structured interview form used in this study was divided according to the 6 task areas of school administration, namely: 1) general administration, 2) bussiness affairs, 3) academic affairs, 4) school discipline, 5) school services, and 6) school community relations.

The results of the study indicated that secondary schools of higher popularity organized the following : administrative structure, programs and projects, personnel development, control and inspect budgets, school records and files, lesson plans, special project for special students, student discipline, social responsibility, water to drink, school clinic, guidance services, school library, school - community relations. While the areas that needed to be provided or improved included the following: determining programs and information system, adaption of policies that promote morale, emphasis on personnel development, concentration on perception and understanding to bussiness affairs, adaptation of teaching methods, improvement of cooperation for student discipline, organization of programs related to service and community relations.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อผู้คิด..... V. W...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดีจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีภา คุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้
คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์ที่ให้ เป็นเครื่องมือในการ
เก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์
บุญสวัสดิ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นายวินัย พัฒนรัฐ ผู้เชี่ยวชาญ
กรมสามัญศึกษา นางสมหมาย วัฒนะศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
ดร.ประสพ แสนคำเครือ ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
และดร.ศักดิ์สิทธิ์ ชิตติยะสุวรรณ กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา

ขอขอบคุณ คุณเปี่ยม ม่องพลีศาล คุณจุรีย์ หมั่นศรีหทัย เพื่อนภาควิชาบริหารการศึกษา
รุ่น 31 ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงเป็นอันดี

ชวีชัย หมั่นศรีหทัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	8
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา.....	10
การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจเบื้องต้น.....	74
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	76
ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน	
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	79
ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	
มัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	152
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	176
สรุปผลการวิจัย.....	177
การอภิปรายผล.....	188
ข้อเสนอแนะ.....	196
รายการอ้างอิง.....	197
ภาคผนวก.....	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงรายชื่อโรงเรียนและจำนวนแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่ส่งไปและได้รับคืน 70
2	จำนวนร้อยละและลำดับของโรงเรียนที่ได้รับความนิยม..... 74
3	สภาพภาพของผู้ให้สัมภาษณ์..... 76
4	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานทั่วไป..... 79
5	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานธุรการ..... 98
6	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานวิชาการ..... 105
7	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานปกครอง..... 122
8	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานบริการ..... 134
9	สภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน..... 144
10	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ..... ปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.... 152
11	ปัญหา สาเหตุ ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขในการบริหารงานทั่วไป..... 153
12	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน..... ธุรการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก..... 156
13	ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานธุรการ..... 157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	160
15	ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการ	161
16	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	164
17	ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานปกครอง	165
18	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	168
19	ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานบริการ.	169
20	จำนวน และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก.....	172
21	ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน.....	173

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย